Ч. 71. Чернівці, неділя дня 31. марта (12. квітня) 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділь і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Замітки.

Про вартість віч нема у Русинів ясного понятя. Нїхто ще доси не старав ся обчислити хоч в приближеню, кілько нас віча коштують, і який з них реальний хосен. З обчисленя може би вийшло таке, що радше поручити своїм людям по селах поучувати селян по читальнях про біжучі справи, як стягати їх з далеких сторін, через що тратять і час і гроші. І то варто би розважити, чи віча устроюємо більше для демонстрациї, чи більше для науки. Коли для демонстрациї, то добре би обчислити їх вплив; коли для науки, то варто би знати, чи не за дорого она коштує наших селян.

Недавно ще, бо 1892 року в числї 21-ім *Дѣла* кождий читав чорне на білім, що дїйстного хісна з віч 1880, 1883 і 1888 р. не було. „Ми — сказано там — надармо немов надужили довіря народу і видерли єму кількадесять тисячів тяжко заробленого гроша на поїздки вічеві“. А тепер уже *Дѣло* иньшої думки. В числї 68-ім з сего року на адресу *Буковини* подає оно науку, що „віча є соймом і державною радою для широких мас руского простолюда. Чей не схочете, щоби люд все оставав в темнотї? А на вічах познакомлюють ся люди з собою, з публичними справами, пізнають притоку своєї недолї, і як хто вміє, так радить їм, як би біду вигнати з хати“.

Тепер же не знати, коли *Дѣло* правду писало про віча, чи тому чотири роки, чи тепер. Видко, що і в него, як і взагалї у Русинів, нема ясного понятя про добрі і злі сторони віч — і тому нам зовсїм незрозуміла з тої причини відозва до нас, щоб лиш ми „опамятали ся“. Не зашкодило би нам всїм опамятати ся вже раз і здати собі справу з того, як найлїпше „вигаляти біду з хати“. Як на вічах радять кождий, „як хто вміє“, так і часописи радять, як уміють.

Читаємо в числї 68-ім *Галичанина*: „Рівнодушність галицко-руского народу в борбі о свої права і поправу своєї долї загально знана; в виду пословицї „головою стїни не пробєш“ се по части річ зрозуміла. Однак та рівнодушність перенесла ся і в нашу інтелїґенцию і являє ся деколи непростимим гріхом. Маємо ту на мисли проєктоване обезпеченє сьвященичих вдів і сиріт на рахунок державних фондів, котру то справу будуть вже в недалекім часї розбирати в радї державній. От що читаємо о тім в дописи з Відня п. Романчука, поміщеній в 61-ім ч. *Дѣла*:

„Та годї так дуже дивувати ся загалови Русинів, що байдужий на свої потреби, коли руске духовеньство до такої для него пекучої справи, як забезпеченє своїх вдовиць і сиріт, відносить ся дуже холодно а бодай повільно. Доси вплинуло лише 9 петиций в тій справі. Не один певно длятого не бер ся до тої справи, бо не має віри в успіх. Однакож коли-б ся невіра була й оправдана, то своє робити все таки треба. Але тут невіра й не єсть оправдана. Пос. Романчук говорив о тій справі з мінїстром скарбу і згадав, що хоче внести відповідну резолюцию; мінїстер не був противний справі і згодив ся на пропоновану резолюцию. П. Романчук згадував о тій справі також в комісиї буджетовій при нарадї над пенсиями для вдовиць і сиріт по урядниках; однак, після заміту посла д-ра Фухса, референта в справах духовних, котрий заявив ся рівно-ж прихильним сїй справі, згодив ся порушити єї аж при нарадї над реґуляциєю конґруи, котру правительство вже внесло. Отже треба тепер тілько, щоби духовеньство само, щоби вдовицї та сироти і прочі ординарияти обізвали ся, надсилаючи петициї.

Сьмішно — каже на то *Галичанинъ* — а навіть сумно виглядає, коли подумаємо собі, що то духовеньство, котре тілько написало ся і наговорило ся о поправі долї своїх вдів і сиріт, тепер мовчить. На то ми скажемо, що се не лиш сьмішно і сумно, але й поучаючо для всїх, що хотїли би поправи долї народу: се доказ, що нема з ким робити; нема рядового войска, є лиш безпомічні полковники.

В числї 69-ім подали ми уступ із статї ческих Narodnich List-ів, де говорить ся про реформу виборчу і про полїтику: „все або нїчо!“ Такої полїтики — сказано там — не можна вести в справах

---

2) Маленькі фотоґрафії великих людий.

II.

Пан редактор.

(Дальше)

Заким Трохим лаштовав ся в дорогу, батьки мене напучували.

— Ти-ж синку — говорила неня, гладячи мене по голові — там серед чужих людий будь цяцею! З паном редактором ввічливенько, не змагай ся, а тільки слухай да памятай, що ласкаве телятко двох маток ссе...

— Ти його, сину, добре пошкреби! — напучував тато, смокчучи носогрійку — так пошкреби, щоб аж до кісток; доберись до самого дна його принципіяльних думок; а то, жуючи його „Галушки“ я не розберу: чи у мене зуби перейли ся і не розжують, чи то вже там треба такої „полїтики“, щоб толокна не можна було відрізнити від галушок... Жую, жую і не розжую; а наче й мяке, наче й жовать нїчого...

— Коли-ж зійде бесїда на социялїзм, дак ти, дитино моя люба, — наставляє мене мати — і тут обережненько; бо він великий радикал і социял-демократ...

— Гм! Нї з „Толокна“ нї з „Галушокъ“ сего не знати — промовив тато і всьміхнув ся тим усьміхом, що завжди дрочить неню...

— Тобі не знати — якось гнївливо мовила мати — а я добре памятую, що тодї, як він сватав ся до мене, дак таким червоним був! Господи! просто наче жар в печі...

— Ге! — флеґматично перебиває тато, не виймаючи носогрійки — то давне дїло! А чи не спостерегла ти, що жадна барва не линяє так вельми як червона, та ще як чудно линяє! З червоної стає трохбарвною; зовсїм наче на тих будках, що стоять у Полтаві біля ґубернаторского дому...

— Пішов молоть! а хиба забув, що він усего Прудона проковтнув...

— А про те до батьківського хуторця прикупив на лїцитациї ще 500 десятин.

— І добре зробив, що прикупив; у його дїти є; він не такий недбаха, як ти — змагала ся мати. Трошки промовчавши вона знов: — Хиба не з нами він читав Марксів „Капітал“.

— Читав, бо і сам має в банку значненький капітал — відповів тато.

— Заробив, дак і має, не так як ти... дїти дякувати-муть. Знов і Енґельса читав.

Я з батьками не змагаю ся, тим то я ввічливенько, цїлуючи ненину руку, мовив.

— На те-ж, мамо, він і редактор, щоб усе читати...

Мати наче того не чула і каже:

— Я від куми Галини, людини певної, чула, що він одержавши одно число „Вольного Слова“ не поніс до жандарів, а прочитав і жінцї показав.

— А тодї в грубу?—неначе дратовав тато.

— Так і слїд, на віщо-ж його держати? Знов кума Галина, як була у його, дак він вічна-віч з нею читав „Народ“ і щось дав на... знаєш?...

— Сего не знаю, а знаю, що він дїйсне „українофіла“ вдає з себе безпечно. Я читав в „Толокнї“ звістку, взяту з „Галичанина“, що якийсь інженер Домбровський продає Шевченків диплом, що дала йому академія. Я ладен няти віри, що він така людина, що спочуває розвитку українського слова в Галичинї, кажучи, що розвиток „русскаго“ слова в Галичинї піде на користь „общерусскому дѣлу“...

— Е! — перебила мама — коли-б можна було, він би запренумеровав усї галицькі видання; коли-ж — не можна, ну дак він міняєть ся з „Галичанином“ і звідтіль подає звістку і про Франка і про Романчука і про Барвінського...

— В дусї „Галичанина“?—додає тато флеґматично.

— Лїпше що нїбудь нїж нїчого.

— Лїпше нїчого, нїж брехня...

— Не кажи так! „блаженна ложь, егда на користь ближнему“...

— А ну, сину! конї готові! — промовив до мене тато, нїби не чуючи того, що сказала мама.

Ото-ж і поїхав я до Звіринця і дорогою,

цїлого народу, хиба для хвилевого ефекту і популярности. До сего уступу додає *Народна Часопись* від себе таку замітку: „Отсї слова, буква за буквою, то знаменита лекция з полїтики і для наших опозиціонїстів, котрих цїла полїтика не є нїчим иньшим лиш самою погонею за популярностию, котрим здає ся, що ведуть найлїпшу в сьвітї полїтику, бо на одних або других зборах та вічах кличуть їм: Славно! — а їх власні орґани вихвалюють їх на всю губу. Они забувають на ті інтереси, котрі накладають на полїтика висші взгляди і длятого цїла їх полїтика не єсть нїчим иньшим, як лиш самолюбивим інтересом, без взгляду на інтерес цїлого народу, все одно, з яких мотивів бере ся у них той самолюбивий інтерес. Веденє полїтики опозицийної лиш задля особистих амбіций або з противности для полїтики иньшого напряму єсть так само шкідливим, як і веденє полїтики, що має на цїли лиш інтерес якоїсь касти або материяльний інтерес якоїсь одиницї. Що наші опозиціонїсти не руководять ся нїякими висшими взглядами, і що то, коли так говорять, єсть у них лиш пустою фразою без всякої вартости — се видко з кождого їх кроку полїтичного, котрий завсїгди ще показав ся опісля неполїтичним. Нехай же добре запамятають собі повисшу науку полїтичну від молодоческого орґану і єго партиї“.

Українська лїтопись.

Допись *Буковини.*

(Иньші добродїйні лїкарські товариства в Київі. Трудний для бідних доступ до лїкарів. Читальнї по селах.)

До речи буде зупинити ся на инчих ще філянтропічно-лїкарських институциях у Київі. Є в Київі „Общество (товариство) поданія помощи больнымъ (хорим) дѣтямъ“. Товариство має свій шпиталь. Торік товариство подало запомогу 10.314 дїтям; між ними 5.266 хлопцїв, останні дївчата. Цїкаво, що між недужими дїтьми панували дїти 2-лїтного віку. Певна річ, що таке товариство не може не викликати до себе спочутя серед громади міської і не диво, що торік воно мало приходу 17.440 карб., а видатків 8.900. Але спочутє се виявляєть ся чудним трохи робом. Товариство раз-по-раз вдаєть ся з оповістками до людности, просячи жертвовати йому *всячину,* яка вже нїкуди не потрібна, напр. дрантє з одежи, порожні фляшки, поломану мебель, — нїкчемний папір і т. ин. А що-б ви думали? Торік такого дрантя товариство назбирало і продало на 8523 карбованцїв!

На превеликий жаль у товариства і досї нема власного будинку на шпиталь. Запомогти сїй недостачі взяв ся той самий Лазар Бродський, про котрого була вже згадка у нас. Бродський подарував товариству 25.000 карб. на будівлю власного шпиталю. Се товариство складаєть ся переважно з жіноцтва.

А от друге — „Общество врачебныхъ дежурствъ“, складаєть ся вже з самих лїкарів. До товариства належить тільки 25 лїкарів (уважайте, що в Київі лїкарів не меньш двох сотень!). Кождий товариш-лїкар по черзї повинен цїлу ніч (з 9. год. вечера до 8. год. ранку) перебувати в лїкарському кабінетї (у міському домі) і зараз іти, до кого-б з недужих не покликали єго в ночи. Торік в продовж всего року кликано лїкарів з сего „дежурства“ 2098 разів, значить, пересїчно що ночи майже до 6-ох недужих. З отсїх 2098 недужих тільки 319 спроможені були щось заплатити (і заплатили) лїкареви, — усїм останним подано запомогу безплатно.

Вже самі цифри недужих, яким отсї два товариства подали запомогу, виразно сьвідчать про велику вагу і потребу убогого люду в лїкарській запомозї. Але вага товариств і їх запомоги стане перед нами непомірно більша, коли ми додамо, як трудно в Київі убогій людинї доступити ся до лїкаря у його в господї, навіть в ті години, які визначено для приймання недужих. Найменьша плата лїкареви — за запомогу (властиво рецепт) у його в господї — у Київі — карбованець, та й то тільки у тих лїкарів, які ще не встигли набити своєї кишенї; а що-до лїкарів так званих „професорських сьвітил“, от як Афанасєв, Рейн, Образцов, Сикорский і інч., дак тут годї й думати убогій людинї доступити ся до них! Зпершу треба у лакея у них купити „билетъ“ (зовсїм так як в цирк, або в театер) і заплатити за той билет не мало. Напр. у Рейна — лакеєви 1 карб., акушерцї (він акушер) 3 карб. і за білет професорови 10 карб. — Се цїна на білет черговий; а хочете, щоб пан професор приняв вас без черги, дак ще прибавте 5 карб. От з сієї „такси“ можете собі гадати і про те, скільки треба в Київі заплатити такому Сикорскому чи Рейну за те, щоб він поїхав до недужого!.. Кажуть така „такса“ не стоїть в суперечцї нї з лїкарською, нї взагалї *з людською* і з християнською етикою!.. Може!.. а проте все-ж таки годить ся сказати, що усї отї лїкарі-професори, що позаводили у себе „билеты“, поприходили до Київа з вітром в кишенї. Тепер вони мають по кілька сотень тисячів в кишенях да по кілька здоровенних домів. Все те придбали вони собі від недужих, переважно Киян. — А тепер на подяку за те Киянам пани лїкарі-професори дають „билеты“... Нема за що купити білета — йди до кого инчого. *Або плати або вмирай!* Здаєть ся, ледви в сему разї не кульгає людська етика елементарна!..

—

Щоб хоч трохи запобігти темноти, скрізь по Росиї і земства і духовеньство взяли ся заводити по селах читальнї. В сему разї дїло йде шпарко по Таврии, Херсонщинї і по Чернигівщинї. Але-ж вага і сила читалень в тому, що саме давати-муть народови читати? Нехай би вже гнали з України книжки писані народною мовою, нехай би давали і на чужій, та коли-б тільки зміст книжок був користним задля народу: акафистами, житіями угодників да псевдо-патріотизмом не можна розігнати густої хмари темноти. Тимчасом вибір книжок задля сїльских читалень страшенно обмежовано урядом: геть не кожду цензуриу книжечку можна пустити в школу, а тільки ту, яку пропустить особлива ще цензура комітету, складаного з репрезентантів полїциї духовеньства і з урядників мінїстерства осьвіти. За справу орґанїзациї читалень по селах взяв ся був „комітет грамотности“. Хоча з погляду національно-українського комітет робив часом помилки, близькі до неумисного запомаганя „обрусенію“, але сї помилки можна було по троху полагодити і, певна річ, що комітет зійшов би на стежку бажану і задля України: в усякому-ж разї він пильновав би подавати людям знаня реальні, потрібні селянам-хлїборобам. Також колишнїй мінїстер вн. справ Іван Дурново спостеріг би то, що комітет веде якусь там „пропаґанду“ та порадившись з мінїстром осьвіти і скрутили торік той комітет так, що стала з його якась канцелярия мінїстра осьвіти.

Варто уваги, що „комітет грамотности“ за 34 роки свого житя не видав нїже єдної книжечки мовою українською. Се одна і найбільш велика з помилок його в відносинах до українського народу.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 11-го квітня 1896.

Іменованє. Олександер Буґа іменований суплентом при черновецкій ґімназиї.

згадуючи змаганя батьків, змалював собі духовий нарис пана редактора „Толокна съ Галушками“, але на лихо і забув ся спитати у батьків, який з себе пан редактор.

Прийшов я до дверий пана редактора саме в ту годину, коли звичайно він приймає провідачів.

Подзвонив...

Ледви подав лакеєви свою картку, як мене попросили до гостинного покою. Тут стрів мене з протягненими руками сам пан редактор. Кільки хвилин я не був певним, чи перед мене дїйсне редактор, а не хто инчий.

Батько-мати нїже єдиним словом не сказали, а я не догадав ся спитати про постать пана редактора і який він з себе? А тепер глянувши на панка, що витав мене, і рівняючи його до образу свого редактора ідеального, зовсїм не чудно, що я не мав певности. Перед мене стояв кабанковатий панок, з виду лїт 45; трошки пригорблений, твар тїлиста, не помята, хоч трошки й поблекла; облямована вона, сказав би, хто бородою, так „борода“-ж така рідка, немов та пшениця на боровій землї. Погляд — лукавий; усьмішка — одним куточком рота, нагадувала менї кота, коли він, гріючись на сонци, зочить мишеня.

— Я бажаю бачити пана редактора „Толокна з Галушками“ добродїя Килиметенка-Хвостиньского — мовив я.

— Ви його саме й бачите — чую я на відповідь і стаю певен, що пан Килиметенко нїчим менї не нагадує образ мого редактора ідеального.

Я представив ся.

Килиметенко посадив мене на канапу і мовив:

— Дуже, дуже рад спізнати ся з вами; я ще вчера чув, що ви приїхали до нас; поетка казала менї і я ждав вас, бо був певен, що ви не минете і моєї хати... Я з вашим татом...

— Казав він менї, казав.

— І з вашою ненею; пішли Боже їй здоровя доброго і віку довгого... Як же ваші батьки здрастують?

Я подяковав..

Те да се, тай зійшла наша бесїда саме на те, чого менї треба було.

Килиметенко, почувши мою гадку, видавати в Кобеляках, чи що с в о ю часопись, аж підскочив, немов би хто його голкою шпигонув, і, махаючи обіруч, мовив:

— Та що отсе ви вигадали?! наче ви зараз тільки з неба впали і не відаєте наших „порядків“!. Не такий тепер час, не таке лихолїте!.. Я про „свою“ часопись і сплючи думаю; алеж!.. Килиметенко безнадїйно похитав головою!... Нам тепер хоч би де в підсусїдках захистити своє слово; да нишком-тишком пережити лихолїте; і доки воно не мине хиба так інколи ряди-вгоди, і то з легесенька нагадувати про своє.. От приміром сказати: трактовати про нашого віщого Бояна..

— Кобзаря-б то, Шевченка! — перебив я.

— Ті-ті-ті! — задроботїв пан редактор — які бо ви швидкі! Цитьте лишень! Про Шевченка — анї телень! За першим разом спостережуть, х т о м и і щ о маємо на думцї, тай на приколень нас.. Нї! так не можна. Не Шевченкова т е п е р пора.. Т е п е р тільки й говорити про того Бояна, що просьпівав нам пісню „О полку Ігоревім“... Ну звістно, можна натякнути, що Боянова пісня дає нам „соки, які спроможні живити культурних людий“..

Мене, немов що за язик тягло сказати, що се буде сторицею меньш за те, про що дають нам говорити і цензурні і нецензурні жандарі. Але памятуючи неньчину науку і пораду, я сего голосно не сказав, а тільки подумав. Килиметенкови здало ся, що я впевнив ся його думками: він почав горяче, може й щиро, радити менї покинути думку про с в о ю часопись і пристати „до нашої“, себ-то до „Толокна съ Галушками“...

— Гм! кажу я, воно звістно... але-ж бачте, єсть тут „закавика“.. В „Толокнї“ тому тільки слава про „Галушки“, а дїйсне їх нема зовсїм...

(Конець буде.)

Час відновити передплату! З днем 1-го (13-го) квітня починає ся другий квартал, а богато передплатників залягає ще з передплатою за минувший квартал. Просимо о як найскорше вирівнанє залеглостий і надісланє передплати. *Адміністрация „Буковини“.*

Про нову ґімназию з рускими паралельками в Чернівцях одержали ми телеґрафічну вість з Відня, що міністерство краєвої оборони відступило вже касарню на ґімназию, а міністерство шкільництва дало наказ, сейчас взяти ся до роботи, аби все було на час готове і наука могла розпочати ся в вересни с. р. Сим усунено вже послідну перешкоду, яка могла бути в дорозі. Подаємо сю вість на успокоєнє дуже „зажуреної“ Buk. Post, котра „побоювала ся“, що ґімназию готові не отворити вже сего року!

Військові сьвященики. В делеґацийній сесиї 5-го жовтня 1894 р. підніс був п. Барвіньский при розправі над буджетом міністерства війни, що гр. кат. капеляни військові покривджені в порівнаню з иньшими сьвящениками військовими, бо при всїх своїх заслугах і довголїтній службі не можуть авансувати. Наслїдком того заявив міністер війни на сесиї делеґацийній в 1895 р. що для гр. кат капелянів буде утворена одна посада VIII. ранґи (майора). Найновійше число вістника військових розпоряджень подає, що після цїсарского розпорядженя будуть гр. кат. і гр. пр. військові сьвященики в VIII. ранзї мати титул Militär-Erzpriester (протоєрей), котрим тепер надїлений найстарший військовий сьвященик о. Литиньский. Попередних заходів ординариятів в сїй справі не увзгляднювало міністерство війни.

Вісти з Станїславова. Філїя „Просьвіти“ в Станїславові обходила роковини смерти Шевченка 25-го марта з полудня в салї Седельмаєра. Явили ся переважно селяни, також громадка інтелїґенциї міскої і сїльскої і кілька пань. Всїх осіб було з сотня. Промову сьвяточну мав проф. Б. Масляк, котрий розповів про значінє Шевченка для нашого народу. Опісля др. Коцюба мав популярний виклад про недостатки в нашім селяньскім господарстві. Відчит сей селянам дуже сподобав ся. В нарадах по тім відчитї промавляли пп. Гурик, Мостович, о. Шепарович і и. Таким чином в Станїславові сего року аж три товариства устроювали окремі вечерки в честь Шевченка. — Сегорічним торжеством церковним в страстний тиждень і на Воскресенє не дописала погода, ледви могли відбути ся процесиї в велику пятницю і в суботу на воскресній утрени. Але мимо непогоди народу в церкві було доволї богато. Божий гріб в катедрі був уряджений красше, як минувшими лїтами і прибраний цьвітами, сьвітлом, вінцями і ґірляндами. За се братству належить ся признанє. Полк 58-ий як що року так і сего давав почетну службу до Божого гроба. В пятницю великодну сьпівав мішаний хор страстні псальми. Кілька пісень відсьпівав тілько мужеский хор. Хори випали дуже добре; шкода тілько, що слухачів було не богато, бо ще ті псальми у нас за мало знані, не так як у Львові. Панї з товариства руских жінок збирали сего року перший раз складки на украшенє нашої катедри, єдиної церкви в престольнім епископскім містї. На воскресній утрени придав би ся був також хоральний сьпів, бодай до пісень: Христос воскресе, Ангел вопіяше і Плотію уснув. Потомлені півцї церковні не могли показати всеї краси воскресного богослуженя, а тому треба би на другий рік зарадити. — В полудне в недїлю архієрей Куїловский приймав у себе начальників урядів, шкіл, духовеньства трьох обрядів, дооколичних дїдичів, офіцирский корпус (фмп. Лямберґ був з женою) і и. На воскресну утреню виступила і почетна компанїя з 58-го полку і депутациї офіцирів. Музика військова прибула по процесиї з парохіяльного костела і відограла ще імн народний по послїдній сальві.

Нещасний випадок. Ученик семої кляси при радовецкій ґімназиї Рудник, син повітового лїкаря д-ра Рудника, став ся недавно жертвою нещасливого випадку. Бавив ся він набитим револьвером свого батька так нещасливо, що вистріл з револьвера положив єго трупом. Дехто здогадував ся, що тут наступило самоубійство, однак всї, що знали покійного яко талановитого, веселого, безжурного і любленого ученика, заперечують тому рішучо.

Сензацийний винахід. Лїкар в Градци, др. Голь, зробив недавно винахід, котрий може єго зробити одним з найпопулярнїйших людий на сьвітї. Єму удало ся винайти штучні зуби, котрі не тілько вростають в тїло, але помалу приберають навіть всї властивости звичайних зубів, і то так їх добрі сторони як і злі... Зуби д-ра Голя можуть так само болїти, як природні, крушать ся, а можна їх навіть пльомбувати і виривати. В Градци має вже богато людий ті нові штучні зуби. Др. Голь держить свій винахід поки-що в тайнї, хоч американьскі спекулянти вже хотїли єму дати за него один мілїон долярів, а один заклад в Чікаґо хотїв єму дати посаду з річною пенсиєю 45.000 долярів. Не знати, чи то правда, чи лиш таку чутку пустили на prima aprilis.

Найбільша посїлість на сьвітї є в північній части американьскої держави Люізияна і належить спілцї француских кольонїстів. Та посїлість довга на 170 кільометрів а широка на 40 клм. До живого інвентаря належать 40.000 коний і рогатої худоби, не вчисляючи вже овець, безрогів і т. д. На тій посїлости плекають головно кукурудзу, бавовну і цукрову тростину. Там працює 1200 муринів, котрим помагають ріжні машини, пр. такі плуги, що за один день переорять 12 гектарів землї. Комунїкация там дуже велика: зелїзницї є на 58 кільометрів, 483 км. каналів, на котрих плавають три малі пароходи. Правда, що оселї дуже розкинені, декотрі аж 5 до 6 клм. віддалені від себе.

Коли розпочинає ся вихованє дитини? Від тої пори, коли она прийде на сьвіт. Родичі, що бажають щастя своїм дїтям, що хотять мати з них потїху, а на старість підпору та раді би, щоби їх дїти виростали їм і свому народови на честь і славу, повинні добре на то памятати і зараз від першої хвилї, скоро немовлятко прийде на сьвіт, виховувати єго старанно і розумно. А хто-ж має виховувати немовлятко? Так само отець як і мати, не лиш сама мати, котра навіть ще й в перших місяцях житя дитини буває слабосильна. В самих перших початках житя дитини, треба виховувати єї тїло, значить ся, треба дбати о то, щоби она була здорова, отже передовсїм треба уникати всего, що може дитинї пошкодити. Але скоро дитина зачне вже й умом розвивати ся, скоро перший раз промовить слова — мама, тато, треба вже виховувати і єї духа. Родичі повинні поставити собі за цїль свого житя, щоби як найлїпше, як найкрасше виховати свої дїти. Того особливо у нас потреба, бо брак вихованя дїтий в нашім народї єсть причиною нашого упадку і лиш в добрім вихованю молодшого поколїня спочиває красша будучність нашого народу.

Про Нанзена, котрий мав відкрити північний бігун, розійшла ся вість, що він вже вертає з своєї виправи. Отже та вість показує ся безпідставною. Доходженя показали, що ся вість повстала в наслїдок того, що рибаки побачили на півночи ялийсь корабель, котрий їм незадовго щез з очий, а подавана з уст до уст викликала здогад, що се Нанзен повертає з виправи. По сїм виясненю — о знаменитім подорожнику як не було так і доси нема певної звістки і ще може роками треба буде на ню ждати.

Податок на кавалєрів. В сербскій скупштинї поставив посол Сава Обрадович з 24 товаришами таке внесенє: Кождий мужчина, що до 30-го року житя не оженить ся, мусить платити податок подвійно аж до скінченого 56-ого року житя. Виїмок становлять слїпі, уломні, хорі і несспосібні до супружя. Вдівцї (щось як перебудовані доми) вільні від оподаткованя пять лїт, але по пятьох роках, як не оженять ся, платять так само до 56-го року податок подвійно. — Внескодавцї в мотивах до сего свого внесеня кажуть: Законодавство має обовязок обмежити безженність і противдїлати тому, щоби не старіли ся дївчата біднїйші, з котрими без посагу нїхто не хоче женити ся. Ксли-ж на безженних і вдівців наложить ся подвійний податок, той анормальний стан змінить ся. Сербія відродить ся морально і материяльно. — Більшість послів скупштини не бере сего внесеня на серіо... Впрочім видко, що ті посли мають добрі жінки.

Женїть ся, панове! Один з берлиньских лїкарів, котрий студіовав статистику смертельности в Німеччинї, дійшов між иньшим до цїкавого висліду, що процент смертельности жонатих є богато меньший, як нежонатих. І так коли на 100 осіб осягають 40—45 лїт житя 78 жонатих, на те саме число припадає лише 41 кавалєрів. З віком стає ся та ріжниця ще більша: 60-го року житя доживають 22 нежонатих, а 48 жонатих; 70-го року 11 нежонатих, а 27 жонатих; а 90-го року 3 нежонаті, а 9 жонатих. Числа сї промавляють досить вимовно і повинні бути пересторогою і заохотою для наших кавалєрів.

Складки. На руску друкарню зложили далї: один правосл. сьвященик, що не бажає, аби єго імя назвати, 30 зр., о. Федорович з Ревни 20 зр., п. управитель домен Іван Ясеницкий з Гриняви 20 зр. Повітовий судия в Путилові, Сидір Лучаковский прислав нам 20 зр. 20 кр. на друкарню; на ту суму зложили: п. Сидір Лучаковский, о. Андрій Поповский, аптикар Ступницкий і авскультант Баєр по 1 зр. 5 кр., о. Ганїцкий, нотар Клюґер, адвокат др. Капізе, комісарі Кудерна і Енґель, господарі Яків Маковійчук, Олександер Крижановский, Г. Мелєр і Василь Поушин, податковий поборця Крейчі, концепіст Сторожиньский, др. Оренштайн, возьний Кароль Спічак і писар Николай Попович по 1 зр., акцийний урядник Бенсдорф, возьний Адольф Спічак, крамар Струсевич і писар Маєр Фінґер по 50 кр. — Разом **510 зр. 70 кр.** Всїм тим добродїям сердечне спасибі!

Дрібні вісти. Фальшиві корони появили ся знов у Львові. По звуцї не можна їх пізнати, а лекше по написї Viribus unitis, бо напис витиснений нерівно і криво. Очивидячки фальшівник вибивав кожду букву окремо. — Львівский польский театр перейшов під дирекцию лїкаря д-ра Бандровского і п. Гелєра, урядника зелїзничого. Нова дирекция приймила в склад персоналу артистів богато сьвіжих сил і має зреорґанїзовати оперу. — Довгі вакациї будуть мати сего року всї ученики в Росиї з нагоди коронациї царскої пари. Виклади будуть перервані вже 8-го мая, а новий курс розпічне ся аж 27-то вересня. Майже через 5 місяцїв молодїж шкільна не буде займати ся наукою.

Померли в Чернівцях учителька Елисавета Зайончковска в 36-ім роцї житя; — баронова Йосифа Капрі в 68-ім роцї житя; — в Перемишли ґімназияльний професор Антін Йонець; — в Золочеві нотар др. Володислав Бодиньский; — в Тернополи властитель дібр Казимір Янковский в 46-ім роцї житя.

Телєґрами „Буковини“.

З дня 11-го квітня 1896 року.

Відень. При вчерашних переговорах в справі австро-угорскої угоди наступило порозумінє що-до тарифи і скількости спірітусу.

Берлин. Nordd. Allg. Ztg. довідує ся, що небавом буде у Львові заснований фаховий консулят для Галичини і Буковини, бо сего вимагають вже давно торговельні зносини. Консульство буде поручене леґацийному совітникови Спесгартови, котрий вже прибув до Львова.

Венедиґ. Вчера прибули сюда італїяньский король з своїм наслїдником і президентом міністрів Рудінїм.

Петербург. Ґр. Ігнатєв зрік ся президентури славяньского благотворительного общества.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За кожде слово платить ся 1 кр.

Важне для всїх!

Хто із Вп. Читателїв хоче що дешево набути або добре продати, най оголосить через нашу ґазету, то певно не пожалує.

Важне для громад! Одно буковиньске місто має дві великі огневі сикавки на продаж. Цїна дуже низька.

70 дволїтних винових лоз на продаж. 1 штука по 15 кр.

Млин кінний з францускими камінями і з всїма найлїпшими приборами є в Чернівцях на продаж. Цїна дуже приступна.

Фортепян старий на продаж в Чернівцях. Цїна 30 зр.

Книга адрес для купцїв. Містить $1^1/_2$ мілїона всїляких адрес. Замісць 14 зр. лише 2 зр. 50 кр.

Пошукує ся купити 15 роїв.

Американьский будильник 1 зр. 65 кр., з календарем 2 зр. 5 кр.

Зеґарок стїнний з вагою, що лише йде а не бє, 1 зр.; будильник 1 зр. 25 кр., а такий, що бє і будить, 1 зр. 90 кр.

Францускі зеґарки стїнні накручують ся раз на тиждень. Добрі для шкіл, читалень і т. д. 2 зр. 60 кр.

Цїни сих зеґарків суть фабричні для перепродажи. Меньше як тузин (12) не висилає ся.

Ножики кишенькові з 2-ма і 3-ма вістрями, 6 тузинїв (82 штук) 7 зр. 20 кр. Меньше як 6 тузинїв не висилає ся.

Машина до шитя употреблена, але ще дуже добра, 25 зр. Можна і ратами сплачувати.

Машина до плетеня пончіх і рукавиць, употреблена 25 зр. За помочію сеї машини можна денно 8 пар пончіх сплести і то о много красше, як руками.

За 7 зр. 20 кр. можна дістати ріжних річий: 12 ножів столових, 12 вилок, 12 ложок (британїя), 12 ложечок, 12 ножів кухонних, 6 ножів для хлїба, 6 ножиць сталевих, 6 ножиків кишенькових, 2 кохлї (британїя).

100 великих сьв. образів в красках з рускими підписами 5 зр. Близько 40 штук таких образів (кождий иньший) висилає фабрика на взір за 2 зр. Такі образи продають перепродавцї по 15 до 20 кр.

Про сї оголошеня (4—13) дає близші відомости Адмінїстрация „Добрих Рад“ в Рогізнї п. п. Садаґура.

На кожде замовленє треба прислати почтову марку за 5 кр.

Поручаємо гостинницю Метрополь Лерхенфельда в Чернівцях при улици Ратушевій.

Віктор Тірінґ з Відня, Praterstrasse 11, поручає впв. Публицї свою новоотворену філїю зі складом одежі в Чернівцях при улици Ратушевій ч. 7. Цїни як найнизші! 4—12.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия	.	.	.	.	.	3^{0}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL